

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Examen VII. De extrema Vnctione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

842 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
deglutiuit, vel papyri, vel sanguinis ex proprio vulnere manan-
tis, vel quid simile absumpsit? Potest communicare, aut cele-
brare; quia illa haud habent cibi, potus, aut medicinae ra-
tionem.

EXAMEN VII.

Circa materiam de Sacramento Extremae
Vnctionis.

CAPVT PRIMVM.

De Extrema Vnctionis materia & forma.

1. *Vid est Vnctio Extrema? Sacramentum, seu Vnctio olei consecrati, ægroti periclitantis corpori adhibita sub præscripta forma verborum.*
2. *Quandonam hoc Sacramentum institutum fuit? A Christo quò ad materiae & formae designationem in nocte Cenae efformatum est; quò ad potestatem verò post Resurrectionem, cum absoluedi Apostolis potestatem impertit.*
3. *Materiam Extrema Vnctionis assigna. Remota quidem Oleum est oliuarum ab Episcopo necessariò benedictum, (nisi specialis adfit à Pontifice Sacerdoti concessio;) proxima ipsamet vnctio quæ sensuum organis quinque necessariò adhibenda.*
4. *An ex præcepto, alia corporis partes inungenda? Pedes ac renes in viris, vbi ea consuetudo viget; in renibus autem ob decentiam in fœmina omittitur.*
5. *An vnctionum ordo necessarius sit? Profectò de Sacramenti necessitate non est; seruandum tamen assero consuetudinem, vt scilicet prius oculi, tum aures, &c. inungantur.*
6. *Formam indica. * PER ISTAM SANCTAM VNCTIONEM, ET SVAM PISSIMAM MISERICORDIAM INDVLGEAT TIBI DEVS QVIDQVID PER VISVM, &c. DELIQVISTI. Quæ quidem in singulis membris inungendis est repetenda, modo proferendo deprecatiuo.*

CAPVT II.

De Ministro & suscipiente.

7. **Q**uam Extrema-Vnctionis Minister? Ex officio solus Parochus, ex commissione quilibet Sacerdos, inferior hoc nullus. §. 1.
Minister
Extrema Vn-
ctionis.

8. Num multi possint Ministri concurrere? Vnus sufficiens est, si tamen multi adfuerint, & vnus efficiat vnā v. plures vnctiones formam proferendo, alius verò compleat eas, quae defuerint ad Sacramenti essentiam, validum erit.

9. An id licitè trahatur valeat? Ita planè, si primus Minister ob legitimam causam non potuerit perficere; quod singulare est in hoc Sacramento; quia vnica formae prolatione non perficitur.

10. Expende Ministri huiusce obligationes. Debet hoc Sacramentum solis fidelibus ministrare: dispositus esse ritè ad illius administrationem, hoc est in gratia, saltem per contritionem existimatam: requisita ad vsum eius adhibere, & indignis denegare.

11. Tenetur ne semper hoc Sacramentum administrare? Petis tempore, si absque morali vitae periculo ministrare potest, tenetur ad illud ministrandum; si non potest, absolute non tenebitur, dummodò Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ non omittat; quia non est Sacramentum necessitatis.

12. Quisnam suscipiendi Sacramenti capax? Baptizatus adultus morbo periculoso laborans. Excluduntur amentes perpetuè, infantes, corpore valentes, etiam si capite illicò plectendi sint. §. 2.
Suscipiens
Extrema-
vnctionem.

13. Quis incidit amentiam, sed ante signa Contritionis ostendit, vel creditur petiturum fuisse, si accidenti non corripetur: potest ne iniungi? Possè, imò debere affirmo. Adde lethaleriter vulneratum, peste percussum, viperæ morfu læsum ob senectutem in lecto decubentem iniungendos.

14. Suscipientis obligationes aperiam. In mortis articulo constitutus non omittat hoc Sacramentum petere, vel illatum haud per contemptum respuat. Ritè paratus accipiat. In eadem agritudine bis accipiendum non est, nisi diuersus incidat casus.

CAPVT III.

De effectibus Extremae Vnctionis, eiusdemque conferenda ritu.

§. 1.
Effectus
Extremae
Vnctio-
nis.

15. **Q**uam Extrema Vnctionis effectus? Præcipuus planè est, peccatorum auferre reliquias; quæcunque sine peccata; vel relicta post Sacramenta non ritè suscepta, vel commissa post illa, & obliuioni tradita; siue, vt vno verbo complectar, omnia: deinde corroboratio infirmi contra omnia mala, quæ mortis tempore solent occurrere. Hunc effectum gratiæ, quando vltima perficitur vnctio, dari affirmo. Scio tamen probabile in singulis vnctionibus conferri. Præterea sanitas corporis huiusce Sacramenti effectus est; sed conditionatè, si ita animæ salutis proficuum sit futurum.

§. 2.
Ritus
Extremae
Vnctio-
nis.

16. **Ritum ab Ecclesia in conferenda vnctione seruatum exprime.** Primò Christi imago in Cruce pendentis decumbenti affertur. Tum preces aliquæ siue quæ præcedant, siue quæ comitentur assolent adhiberi. Deinde infirmus inungitur, qui si ante vnctionem quintam decedat è vita, Sacramentum est nullum. Contrarium scio probabiliter defendi.

CAPVT IV.

Praxis circa materiam de Extrema Vnctione ex Societatis IESV schola.

§. 1.
De Mi-
nistro
Extremae
Vnctio-
nis.
Marat.
Præp.
Fernad.

17. **M**inister non potest esse nisi Sacerdos: an necessariò unus? Si infirmus statim decessurus timeretur, possunt ei vnctiones simul à pluribus Sacerdotibus adhiberi; quia cum inter vnctiones partiales ordo non sit de essentia, in necessitate simul possunt adhiberi. *Maratus tom. 3. d. 10. sect. 1. num. 1. & Prepositus in 3. part. quest. vnic. dub. 5. num. 37.*

18. **Parochus est, extra necessitatem Minister;** quia est iurisdictionis actus: potest ne alius Sacerdos simplex etiam Religiosus in necessitate sine licentia Parochi, imò resistente ipso, ministrare? Potest auctore Antonio Fernandez de Cordoba part. 3. cap. 10. §. 1. num. 8. Addens, pœnam excommunicationis inflatam in Clem. Religiosis, hoc Sacramentum extra necessitatem

tem ministrantibus, quæ etiam à Sacerdote seculari incurritur.

19. Tenetur ne, absente Parocho, infirmum ungere simplex Sacerdos? Tenetur ex charitate non tamen sub mortali, nisi infirmus confiteri, & communicare non potuisset. Layman Laym. lib. 5. tract. 8. cap. 7. n. 3.

20. Debet Minister responsorem, & preces adhibere: omitte utrumque, peccat ne? Non, si periculum urget. Tannerus tom. 4. Tanner. d. 7. q. 1. dub. 1. num. 85.

21. Potest ne Extrema Vnctio pueris post usum rationis ministrari, si nondum fuerunt Eucharistia consecrati? Potest; quia maior discretio requiritur ad Communionem, quam ad hoc Sacramentum. Hurtado Compl. de Extrema-Vnct. diff. 10. §. 2. De sub- iecto Ex- tremæ

22. Dubium est, an puer rationis compos, unguendus ne? Ita plane sub conditione: Si es capax. Lugo Card. de Euch. d. 13. Vnctio- nis. Hurt. sect. 4. n. 41.

23. Agnovit Parochus ex Confessione puerum nunquam actualiter peccasse: neganda ne ei inunctio? Non; quia iuvare illum potest, ne peccet; & conferre, si expediat, sanitatem An falsificabitur forma, Inlugeat tibi Deus quidquid deliquisti, &c. Non, quia sensus est, Conferat tibi Deus gratiam de se remissivam. Sicut non falsificatur absolutionis forma, cum confertur ei, qui iam est per contritionem in gratia. Suarius Suar. tom. 4. d. 42. sect. 2. num. 10.

24. Necessarium ne peccatori inungendo præmitti Confessionem? Si adsunt peccata mortalia, & timeatur tempus defuturum, debet præmitti Confessio; quia prius abhibenda sunt Sacramenta necessaria, deinde utilia. At si adsit vomitus periculum, debet dari, haud præmissa Communione. Si ita morbus infirmum illigavit, ut neque confessus fuerit, nec signa Contritionis expressit, inunctio impertienda. Rogo, an quantum est ex ordine Sacramentorum, possit dari unctio peccatori absque Confessione prævia? Potest; quia ad hoc Sacramentum dignè suscipiendum satis est Contritio, vel attritio purata Contritio. Filliuc. Filliucius tom. 1. tract. 3. cap. 5. n. 114. §. 3. De Ex- tremæ

25. Scio oleum oliuarum huius Sacramenti materiam: potest ne Chrisma deferuire? Afferit Layman. lib. 5. tract. 8. cap. 2. num. 4. si quis per errorem Chrismate infirmum inunxisset nihil innouandum, præcipuè cum unctio plerumque non sine materia, scandalo iteraretur. & for-

26. Sufficit ne una olei gutta in singulis unctionibus? Ait ma. non sufficere; quia Laym. non satis est ad unguendum. At ex Reginaldo tom. 2. lib. 28. Filliuc. cap. 9. Regin-

846 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
cap. 9. num. 13. & Tannero tom. 4. d. 7. q. 1. dub. 3. n. 16. sufficit
gutta olei; quia non tota pars corporis, sed eius particula
inungenda est.

Becan.

27. *Necessaria ne cuncta inunctiones membrorum ad essen-*
tiam Sacramenti, & producendam gratiam? Ex Becani senten-
tia de *Sacr. c. 25. q. 7. n. 6.* vnica sufficit; quia non aliud ex scri-
ptura, & Ecclesiae traditione colligitur. *Florentinum Conci-*
lium plures inunctiones inuicem. Non obstat, quia septem assi-
gnat, quarum certum, non omnes necessarias. Porro debentur
iuxta Ecclesiae consuetudinem plures adhiberi; quae vnum
Sacramentum dicuntur, quemadmodum plures Ordines, &
plures species in Eucharistia.

28. *Potest ne in necessitate vnica adhiberi inunctio?* Si ti-
meatur, aegrotum ante quinque solitas vnctiones discessu-
rum, vel Ministrum ipsum peste inficiendum, vel alios aegro-
tos absque vlla decessuras vnctione: potest. Probabile enim
est, per vniam vnctionem aliquam habitualement gratiam ac-
quiri, & actualement, imò & corporis (si oportet) sanitatem.
Alioqui cum hoc Sacramentum sit necessarium, non fit iniu-
ria infirmo; & cum adhibeatur conditio, neque Sacramento.

Granad.

Granado in 3. b. contr. 8. tract. vnic. 7. n. 12.

Filliuc.

29. *Sufficit ne in necessitate non solum vnus sensus, sed &*
vnus oculi, auris, &c. inunctio? Sufficere asserit *Filliucius*
tom. 1. tract. 3. c. 5. n. 129. vnctionem vnus oculi, auris, naris,
manus, &c. cum forma generali: *Indulgeat tibi Deus quidquid*
per visum, auditum, &c. deliquisti.

Beccan.

30. *Peccatum ne mortale, absque necessitate signa Cru-*
cis omittere? Aliquis ex externis asseruit. At ex *Becano de*
Sacram. cap. 27. quest. 3. num. 3. assero non rectè se gerere,
qui illa, absque necessitate, dimittit; sed mortaliter non pec-
care.

31. *Licet ne tempore pestis, ad vitandam contagionem infr-*
mum virga argentea, aut lignea, aut pluma inungere lon-
giori? Licet; quia huiusmodi vsus Sacramento non in-
fert irreuerentiam, & ius conseruandi vitam est nobis
agnatum.

32. *Dixisti formam Vnctionis esse: Per istam sanctam vn-*
ctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus,
quidquid per visum deliquisti in nomine Patris, & Filij, &
Spiritus sancti: rogo, in vltima verba sint necessaria, & quid-
nam de alijs? *Filliucius* negat haec necessaria esse *tom. 1. r. 3.*
c. 4. n. 86. At *Reginaldus tom. 2. n. 28. c. 9. n. 56.* idem affirmat
de illis: *Sanctam & Piissimam;* quia sine illis integer sensus
manet.

Filliuc.

Regin.

manet. *Suar. tom. 4. in 3. p. d. 40. sect. 3. n. 13.* fert idem iudicium de particula, *Per suam misericordiam*; quia causa principalis huius Sacramenti sufficienter exprimitur illis verbis: *Indulgeat tibi Deus.* Idem alij asserunt de particulis, *Per visum, auditum, &c.* Vnde de necessitate Sacramenti sunt illa, *Per istam Sanctam vnctionem indulgeat tibi Deus, quidquid deliquisti.* At qui reliqua sine necessitate omitteret, proculdubio peccaret.

33. Scio Vnctionem, cessante contemptu, & scandalo, non esse homini necessariam necessitate mediæ, nec præcepti sub mortali obligantis: rogo, an contemptum arguat posse ægrotum suscipere, tamen hoc omittere Sacramentum? Negat Tannerus tom. 4. d. 7. q. 1. dub. 3. num. 56. §. 4. De necessitate & utilitate Ex-

34. Scio Extremam Vnctionem delere peccata, si adsunt, illorum reliquias; contra teneationes infirmum roborare; & sanitatem, si ad salutem animi confert, exhibere: rogo, an ad hunc sanitatis effectum, accipienda sit Vnctio, corpore aded viribus destituito, ut miraculum necessarium sit? Minimè ad huiusmodi terminum differendum est; quia Sacramentum non operatur virtute miraculosa, sed supernaturali ordinaria. Adde deuotionem infirmi, & rationis vsum plurimum conferre. Attamen non multum est festinandum; quia ideo Vnctio appellatur extrema, quòd non debeat dari nisi in discrimine vitæ constitutis. trema Vnctio- nis. Tann.

35. Quandoam huiusce Sacramenti gratia confertur? Quando vltima Vnctio quæ est quinta, cum sua forma essentiali confertur, *Suar. Doctore d. 4. sect. 2. num. 13.* Ast qui existimant singulas Vnctiones esse integrum Sacramentum, asserunt post singulas conferri. Suar.

36. Potest ne moribundus oleo vetere iungi? Renouandum certè quotannis, verusque comburendum in Ecclesia, vel in piscinam iniiciendum. Si tamen nullum adsit oleum, nisi vetus, potest eo iungi auctore *Laymano.* §. 5. De Extrema Vnctione

37. Sufficit ne forma indicatiua in hoc Sacramento? Affirmat *Beccanus*, negat *Coninch.* Ex *Suar. y* sententia hæc videtur forma sufficiens: *Vngo te oleo sancto, & Deus tibi remittat quidquid peccasti, &c.* Laym. Suar.

38. Absit Parochus: tenetur ne alius Sacerdos ministrare ægroti Extremam Vnctionem? Sub veniali solùm tenebitur lege charitatis. Secus si æger grauitè indigeret, ut quia alias sine vllis Sacramentis esset moriturus, uti aduertit *Laymanus.*

39. Parochus adest, sed non vult, aut non potest infirmum unungere.

inungere. Possè tunc Sacerdotem inferiorem etiam Parochus

Henriq. *renitente, eum inungere Henriquez affirmat; quia Parochus se gerit iniuste.*

40. *Morbundus sensibus destitutus alia Sacramenta non potuit suscipere: potest ne inungi temporè interdicti?*

Henriq. *Possè Henriquez idem ait; ne omnino sine Sacramentis decedat.*

41. *Adultus in articulo mortis baptizatus est: potest ne & Vnctio ei ministrari?*

Henriq. *Absolutè possè Henriquez affirmat.*

Laym. 42. *Cuinam atati danda Extrema Vnctio? Docet Laymanus omnibus pueris post septennium conferendam, nisi constet eos rationis usu carere, licet nunquam acceperint Eucharistiam. Quid si de rationis usu dubietur? Sub conditione inungantur.*

43. *Cognoscit Parochus puerum nunquam peccasse, quia eius audiuit Confessionem: num debeat eum inungere? Debet auctore Suario; quia illi proderit hæc vinctio, si non ad peccati reliquias abolendas, saltem ad robur acquirendum contra tentationes, & morbi molestias, imò ad gratiæ incrementum.*

44. *Morbus est diuturnus, v. g. hydropisis: iteranda ne Extrema Vnctio? Ex Valentia respondeo possè tali in morbo iterari, quoties redit periculum.*

45. *An necessaria ad formam Trinitatis inuocatio? In solo Baptismo, & Confirmatione necessariam esse certum est.*

46. *Sufficit ne verba præferre paulò ante, aut post vincti- nem? Idem Toletus sufficere iudicat, sicut in Baptismo, aut Confirmatione. Addens quidem ad singulas vinctiones novam stupam adhibendam, quæ postea comburenda est.*

47. *Duoicat Sacerdos, num vsuat secretis: vngendus ne Danda Vnctio sub conditione, si non est mortuus, vt ex Nauarr. Saa affirmat, adiciens hoc Sacramentum remittere venialia, imò mortalia, faciens de attrito contritum.*